

Kansallisten vähemmistöjen konsensus:

Kaikki järjestöt sanovat "EI" esitykselle seurantaviraston vaihdoksesta

Kulttuuriministeriö järjesti keskiviikkona 26 maaliskuuta fyysisen neuvonpidon siitä, tulisiko kansallisten vähemmistöjen seurantavirasto vaihtaa Tukholman lääninhallituksesta MUCF:ksi Växjöhen. Kaikki läsnä olleet 22 järjestöä viidestä kansallisesta vähemmistöstä oli harvinaisen yksimielisiä ja antoivat valtiosihteerin Karin Svanborg Sjövallille sekä ministeriön virkamiehille selkeän vastauksen: nyt ei ole aika vaihtaa seurantavirastoa MUCF:ksi eikä ylipäätään. Päivän pituinen neuvonpito sisälsi arvokasta keskustelua ja työpajoja, joissa pohdittiin tilannetta.

MUCF on siviiliyhdistyksen virasto, joka keskittyy jakamaan projektirahoitusta. Kansalliset vähemmistöt eivät usko, että virasto pystyy toimimaan pitkäjänteisenä moottorina ja kehittäjänä kuntia ja sairaanhoitoalueita kohti, saatikka sosiaalilainsäädännön tai koululainsäädännön piirissä. Kokouksessa todettiin, että lääninhallitusten taholla on viime vuosina tapahtunut lujasti rakentavaa kehitystä ja siellä ymmärretään kansallisten vähemmistöjen tarpeita yhä paremmin. Lääninhallitukset tekevät jo paljon kuntien kanssa ja voivat ottaa koppia vähemmistöasioista yhä paremmin.

Ankaraa kritiikkiä jaettiin kokouksessa myös koskien sitä, että hallitus keskustelee organisaatioseikoista vaikeasti selkeää vähemmistöpoliittista ohjelmaa tai tavoitteita. Edellinen toimintaohjelma meni umpeen viime vuonna. Hallitus ei ole sen jälkeen esittänyt minkäänlaista toimintaohjelmaa tai tiekarttaa vähemmistöpolitiikan kehittämiseksi, saatikka analysoinut, mitä niinä 25 vuonna on saatu aikaan, kun Ruotsilla on ollut virallisesti kansallisia vähemmistöjä.

- Vääriä kysymyksiä esitetään meille, väärässä järjestyksessä, totesi Lennart Rohdin, joka edusti Suomenruotsalaista arkistoa kokouksessa.

Kokous otti myös esiin puutteita koskien kansallisten vähemmistöjen historiaa, joka on tuntematonta suurimmalle osalle päättäjiä ja enemmistökansaa, sekä tarpeen saada kunnon oikeusmenetelmät vähemmistölle. Tällä hetkellä vähemmistölaista puuttuu täysin sanktiot, mikäli kunnat, alueet tai virastot eivät noudata lakia. SEKL otti esiin vähemmistöasiamiehen roolin perustamisen, jotta saadaan viranomaisen, joka voi myös edustaa vähemmistöjä kiistoissa muiden virastojen tai kuntien kanssa.

Lopuksi kokouksessa todettiin, että nyt ei ole oikea hetki sekoittaa pakkaa ja siirtää Tukholman lääninhallituksen tehtäviä MUCF:lle, joka omassa lausunnossaan korosti sitä, ettei se tunne vähemmistöjä tai vähemmistölakia, varsinkin siksi, että myös ISOF:ssa tuli kompetenssikato, koska hallituksen rahoitus viivästyi ja väheni. Suurin osa kielikeskusten työntekijöistä sanottiin irti ja moni ehti hankkiutua muualle ennen kuin kävi ilmi, että

toiminta jatkuu säästöliekillä. Eli vähemmistöjen virastojen kohdalla on nyt "hela havet stormar" ja siksi tilanne tulisi rauhoittaa ainakin siihen asti, että Riksrevisionenin selvitys kansallisen vähemmistöpolitiikan tehosta Ruotsissa valmistuu alkukesästä.

Ministeriön virkamiehet vakuuttivat ottavansa onkeen vähemmistöjen näkökulmista. Siksi kaikki kohahtivat, kun päivän viimeinen PPT-kuva tuli seinälle. Siinä luki selkeästi: "Seuraava askel – tehtävä MUCF:lle ja Tukholman lääninhallitukselle valmistella muuttoa". Eli olikohan ministeri jo tehnyt päätöksensä ja kutsunut neuvonpidon vain muodon vuoksi Tukholmaan. Vai ottiko kulttuuriministeriö onkeensa kansallisten vähemmistöjen konsensuksesta? Se nähdään pian.

Johanna Parikka Altenstedt, juristi
SEKL:n edustaja neuvonpidossa